

Dolorosa ocupació d'una Txetxènia en ruïnes

Un any i mig després d'entrar a sang i foc a la petita república nordcaucàsica, les tropes russes es veuen incapaces de desbaratar la resistència dels guerrillers independentistes txetxens.

Els soldats russos van prendre la capital txetxena, Grozni, el febrer de l'any passat. Tot i això, la ciutat viu en tensió permanent i hi són freqüents les accions de la guerrilla.

**El premi Nobel
Alexandr
Soljenitsin veu en
la pena de mort
l'única via
per aturar
el "terrorisme
txetxè"**

Les forces federals russes mantenen un tènue control sobre la major part del territori txetxè, però són lluny d'haver obtingut una victòria completa i haver eliminat tots els focus de resistència. Tot i que el president rus, Vladímir Putin, dona per acabada la fase d'operacions militars a gran escala iniciada l'octubre de 1999, prop de 3.000 combatents, segons dades estimades per les autoritats russes, continuen aferrats als seus fusells, disposats a mantenir una llarga guerra de guerrilles.

Els rebels actuen sobretot a les muntanyes del sud de la república, on van córrer a refugiar-se després que l'exèrcit rus prengué Grozni, la capital txetxena, el febrer de l'any passat. Els bombardejaments a diari de l'aviació russa sobre la zona no impedeixen que els guerrillers, perfectes coneixedors del terreny, preparin mortals emboscades als combois militars russos.

També des dels nuclis urbans operen activistes txetxens, que recorren als atemptats per combatre les tropes federals. Grozni, literalment en ruïnes des-

Els guerrillers txetxens s'han refugiat a les muntanyes del sud de la república, on l'aviació russa els bombardeja diàriament. Des d'allí preparen la recuperació de Grozni.

prés de ser l'escenari dels enfrontaments més intensos de la guerra, viu en un estat de tensió permanent. El ministre rus responsable de Txetxènia, Vladímir Ielaguin, confessa que les forces de seguretat russes són incapaces de posar-hi ordre: "Si durant el dia ja tenim problemes per mantenir sota control la ciutat, a partir del vespre la situació se'n escapa de les mans."

El Kremlin reconeix haver perdut uns 3.000 soldats des de l'inici de l'ofensiva militar sobre la república nord-caucàsica. I aquesta primavera s'han intensificat els atacs contra els 80.000 homes que Rússia manté estacionats a Txetxènia. La xifra de baixes en les files russes augmenta a un ritme d'entre deu i vint per setmana. Però les tropes federals no són les úniques que estan en el punt de mira dels rebels. També hi són els ciutadans txetxens que accepten formar part de l'administració civil prorrussa, que col·labora amb el comandament militar rus en la lluita contra els "terroristes".

El 12 d'abril, un alt funcionari txetxè va morir quan explotà una bomba a la localitat d'Avturi, al sud-est de Grozni. La víctima era un estret col·laborador d'Akhmad Kadírov, un muftí (líder religiós islàmic) designat per Moscou com a cap de la nova administració txetxena,

que cobreix el buit de poder deixat pel president txetxè Aslan Maskhàdov, elegit democràticament el 1997 i forçat a fugir cap a les serres del sud empenyat per la pressió militar russa. A diferència de Maskhàdov, el nou líder txetxè renuncia a qualsevol pretensió d'independència i aposta per una entesa amb Moscou. Pels secessionistes txetxens, però, l'autoritat civil encapçalada per Kadírov no és més que un poder titella dirigit des del Kremlin i mancat de tota legitimitat.

Recuperar Grozni. Des de la seva base a les muntanyes del Caucas, Maskhàdov continua llençant atacs contra les forces russes i no descarta, fins i tot, intentar l'assalt d'una ciutat important. "Fins que no recuperem Grozni o alguna altra ciutat, Moscou no s'avisarà a negociar amb nosaltres", considera Maskhàdov, que no es cansa de reclamar una sortida política a aquest conflicte.

Putin, però, sembla poc disposat a fer cas de les propostes de diàleg de Maskhàdov, a qui considera "un criminal", còmplice dels extremistes islàmics que l'agost de 1999 van fer una incursió armada a la veïna república del Daguestan amb la intenció de crear un "estat islàmic independent". Xamil

Bassàiev, un dels líders guerrillers que va protagonitzar aquella acció, continua combatent des del sud de Txetxènia, sense reconèixer més autoritat que la seva pròpia.

L'esbojarrada incursió al Daguestan, juntament amb la posterior onada d'atemptats que va sembrar el pànic a Moscou i que va costar la vida a unes 300 persones, van servir d'excusa a Putin, llavors primer ministre rus, per justificar l'ofensiva armada sobre Txetxènia, qualificada oficialment d'"operació antiterrorista".

La decisió d'ocupar Txetxènia per la força i recuperar el prestigi perdut en l'anterior guerra russo-txetxena (1994-1996), on els guerrillers van obligar l'exèrcit rus a retirar-se amb la cua entre les cames, va fer disparar els índexs de popularitat de Putin fins a límits inaudits. L'èxit inicial de la campanya militar, que semblava capaç d'esborrar la imatge de debilitat mostrada per les tropes russes tres anys enrere, va catapultar Putin a una còmoda victòria en les eleccions presidencials del març del 2000.

L'actual consens general a Rússia a favor de l'ofensiva contrasta amb el fort rebuig que va arribar a generar l'anterior guerra. Aquesta vegada, Moscou s'ha preocupat que l'accés dels mitjans de comunicació i les organitzacions de defensa dels drets humans a les zones conflictives fos el més restringit possible. Tot i així, han aparegut informes en què es demostra que l'"operació antiterrorista", comandada des del gener pel Servei Federal de Seguretat (FSB, un dels hereus de l'antic KGB soviètic), dista molt d'haver estat neta i selectiva.

La Comissió pels Drets Humans de les Nacions Unides acusa les tropes russes de fer un ús desproporcionat i indiscriminat de la força i de cometre greus violacions dels drets humans, com ara tortures o execucions extrajudicials. Així mateix, les organitzacions Amnistia Internacional (AI) i Human Right Watch (HRW) denuncien les "atrocitats" comeses per les forces federals. Nombrosos testimonis recollits per HRW parlen de matances de civils, corroborades per la descoberta de diverses fosses comunes.

Un dels ministres txetxens fidels a Maskhàdov assegura que Rússia ha llançat bombes amb gas nerviós i afirma que, des de l'inici de l'ofensiva russa, han mort prop de 100.000 persones i 20.000 més han desaparegut. A més, segons calcula el Govern rus, uns 340.000 txetxens han hagut d'abandonar les seves cases.

Soljenitsin, per la pena de mort.

Moscú es tapa les orelles i nega les greus acusacions internacionals. En una maniobra de maquillatge polític, Putin ha enviat el seu propi representant pels drets humans a Txetxènia i ha promès investigar tots els casos de possibles crims contra la humanitat. Però són pocs els qui confien en el compromís del president rus per esclarir el comportament del seu exèrcit al Caucas.

Dins de Rússia, la pressió dels contraris a la guerra és encara insignificant. El mateix Alexandr Soljenitsin, premi Nobel de literatura i abanderat de l'oposició a l'antic règim soviètic, demana que es torni a aplicar la pena de mort al seu país i s'anul·li, així, la moratòria sobre les execucions decretada el 1996. L'escriptor veu en l'aplicació de la pena capital "l'únic mitjà per eradicar el terrorisme txetxè" a Rússia.

Les accions de força empresades pels rebels, però, han creuat fronteres en les darreres setmanes. El 22 d'abril, un comando protxetxè va assaltar un hotel d'Istanbul i va retenir, durant dotze hores, més de 100 ostatges, abans de rendir-se a la policia turca. L'assalt pretenia servir com a acció de protesta contra l'ocupació militar russa. Amb tot, Maskhàdov va afanyar-se a condemnar l'incident i va afirmar que, com a president de Txetxènia, no pot tolerar "cap acció que violi els drets humans i posi en perill vides civils".

Un mes abans, un altre escamot havia segrestat un avió rus poc després d'enlairar-se d'Istanbul, rumb a Moscou. Els pirates aeris, que exigien el final de la campanya militar russa al Caucas, van fer aterrar l'aparell a l'Aràbia Saudita, on forces especials del país es van ocupar de l'operació de rescat, saldada amb tres morts. Un dels segrestadors, Artsaiev Aslambik, havia arribat a ser

Putín aquest cop sí que ha impedit l'accés de la premsa a la zona en conflicte.

ministre d'Interior txetxè. Maskhàdov, però, va tornar a desvincular-se dels fets, i assegurarà que el segrestament i el xantatge no són els seus mètodes de lluita.

Tots dos fets han servit a Putin per recordar a l'opinió pública russa que cal continuar afrontant el terrorisme txetxè i que no valen les negociacions amb els "assassins". Tot i així, el degoteig persistent de baixes entre les forces federals desplegades a Txetxènia pot començar a coure en qualsevol moment a una societat russa que, en l'anterior guerra, no va suportar veure com els soldats tornaven a casa en taüts. Els guerrillers ja han demostrat que no abandonaran la lluita armada fins haver fet fora "l'invasor". Maskhàdov pretén negociar amb Moscú, però no vol ni sentir a parlar de rendició. Caldrà veure fins quan està disposat a resistir Putin damunt les brases de l'infern txetxè.

Roger Mateos

HOTEL

TRAMONTANA

Passatge Marítim Ferrandis Salvador, 6
Tels. 964 30 03 00 - 964 21 57 42
Fax 964 30 46 21

12560 BENEJASSIM
(Castelló)

Enfront de la Plaça
de Torre Sant Vicenç

BANDERA
BLAVA
D'EUROPA